

Vergaderjaar 2019–2020

35 430

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2020 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake noodpakket banen en economie)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

1.1 De departementale begroting

In deze tweede Incidentele suppletoire begroting (ISB) van 2020 wordt de begroting van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) gecorrigeerd in verband met de noodmaatregelen die genomen zijn ten aanzien van het Coronavirus.

Uitgaven en verplichtingen

Als gevolg hiervan worden de uitgaven van beleidsartikel 1 Arbeidsmarkt van de tijdelijke regeling NOW voor 2020 verlaagd met € 464 miljoen. Hiervan wordt € 451 miljoen overgeboekt naar artikel 99 Nominaal en overzien voor de uitvoeringskosten NOW (€ 450 miljoen) en voor de overboeking aan de openbare lichamen Caribisch Nederland (€ 1 miljoen). En wordt er € 13 miljoen overgeboekt naar artikel 6 Ziekte en zwangerschap voor de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland. Verder wordt op artikel 7 Kinderopvang € 175 miljoen geboekt voor de subsidie compensatie eigen bijdrage kinderopvang. Op artikel 2 is er een budgettaire neutrale overboeking voor de incidentele subsidie aan de Vereniging Voedselbanken Nederland.

Ontvangsten

Bij de vorige Incidentele suppletoire begroting van 18 maart jl. zijn abusievelijk de ontvangsten van artikel van artikel 1 (€ 24,0 miljoen) en de ontvangsten van artikel 13 (€ 1,0 miljoen) niet opgenomen. In deze tweede Incidentele suppletoire begroting zijn deze ontvangsten weer bij de artikelen 1 en 13 gezet en komt het totaal van de ontvangsten op € 1.923,4 miljoen conform de vastgestelde begroting 2020.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

1.2 Beleid

1.2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven mutaties.

Tabel 1 Overzicht belangrijkste uitgaven mutaties ISB

	uitgaven 2020	artikel nr
Stand begroting na 1e ISB van 18 maart	53.495.100	alle
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
Overboekingen van NOW naar andere artikelen	- 464.000	1
tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies CN	13.000	6

	uitgaven 2020	artikel nr
subdieregeling compensatie		
einge bijdrage kinderopvang	175.000	7
reservering uitvoeringskosten		
NOW en overboeking CN	451.000	99
Stand begroting na 2e ISB 2020	53.670.100	

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) artikel 1 Arbeidsmarkt (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting	Mutaties 2e ISB	Stand na 2e ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2020 incl. NvW en ISB			t+1	t+2	t+3	t+4
Verplichtingen:	10.891.882	- 464.000	10.427.882	0	0	0	0
Uitgaven:	10.891.167	- 464.000	10.427.167	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	100,00%						
Inkomensoverdrachten	810.000	0	810.000	0	0	0	0
Lage-inkomensvoordeel	505.275	0	505.275	0	0	0	0
Minimumjeugdloonvoordeel	82.725	0	82.725	0	0	0	0
Loonkostenvoordelen	222.000	0	222.000	0	0	0	0
Subsidies	10.063.245	- 464.000	9.599.245	0	0	0	0
Duurzame inzetbaarh en leven lang ontw	10.000	0	10.000	0	0	0	0
Stimuleringsreg LLO in MKB	49.400	0	49.400	0	0	0	0
Overige subsidies algemeen	3.845	0	3.845	0	0	0	0
Tijdelijke noodmaatr overbrugging voor werkbehoud	10.000.000	- 464.000	9.536.000	0	0	0	0
Opdrachten	11.912	0	11.912	0	0	0	0
Bekostiging	1.050	0	1.050	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotingen	792	0	792	0	0	0	0
Ministerie van EZK	100	0	100	0	0	0	0
Ministerie van VWS	692	0	692	0	0	0	0
Bijdrage agentschappen	4.168	0	4.168	0	0	0	0
RIVM	4.168	0	4.168	0	0	0	0
Ontvangsten	24.000	0	24.000	0	0	0	0

Toelichting

Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud (NOW)

Van de bij de incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie d.d. 18 maart 2020 gereserveerde middelen voor de Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud (NOW) worden nu diverse bedragen overgeboekt:

De uitvoeringskosten ad € 450 miljoen worden overgeboekt naar artikel 99.

De overboeking ad € 1,0 miljoen naar de openbare lichamen Caribisch Nederland wordt overgeboekt op artikel 99.

Voor de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland wordt € 13 miljoen overgeboekt naar artikel 6.

2.2 Artikel 2

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) artikel 2 Bijstand, Participatie en Toeslagenwet (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting	Mutaties 2e ISB	Stand na 2e ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2020 incl. NvW en ISB			t+1	t+2	t+3	t+4
Verplichtingen:	10.775.855	0	10.775.855	0	0	0	0
Uitgaven:	10.802.798	0	10.802.798	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	99,70%						
Inkomensoverdrachten	10.741.277	- 4.000	10.737.277	0	0	0	0
Macrobudget participatiewet uitkeringen en intertemporelen tegemoetkoming	6.147.353	0	6.147.353	0	0	0	0
Toeslagenwet	440.875	0	440.875	0	0	0	0
AIO	334.133	0	334.133	0	0	0	0
Bijstand zelfstandigen	3.810.800	- 4.000	3.806.800	0	0	0	0
Bijstand overig	1.100	0	1.100	0	0	0	0
Onderstand en re-integratie (Caribisch Nederland)	7.016	0	7.016	0	0	0	0
Subsidies	29.782	4.000	29.782	0	0	0	0
Sectorplannen	0	0	0	0	0	0	0
Armoedeschulden	985	0	985	0	0	0	0
Cofinanciering dienstverlening	8.000	0	8.000	0	0	0	0
Europees fonds meestbehoefsten	100	0	100	0	0	0	0
Regionale kansen kinderen	455	0	455	0	0	0	0
Alle kinderen doen mee	11.576	0	11.576	0	0	0	0
SBCM	2.800	0	2.800	0	0	0	0
NIBUD	314	0	314	0	0	0	0
Overige subsidies algemeen	5.552	4.000	9.552	0	0	0	0
Opdrachten	19.824	0	19.824	0	0	0	0
Bekostiging	1.739	0	1.739	0	0	0	0
ZonMw	1.739	0	1.739	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	167	0	167	0	0	0	0
ZonMw	167	0	167	0	0	0	0
Bijdrage B&S fondsen	10.000	0	10.000	0	0	0	0
Pensioenfonds PRWI	10.000	0	10.000	0	0	0	0
Bijdrage aan internationale organisaties	9	0	9	0	0	0	0
Contributie CASS	9	0	9	0	0	0	0
Ontvangsten	26.020	0	26.020	0	0	0	0

Toelichting

Incidentele subsidie aan de Vereniging Voedselbanken Nederland

In de incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie is beleidsartikel 2 voor 2020 verhoogd met € 3,8 miljard voor extra tijdelijke ondersteuning voor gevestigde ondernemers, de TOZO. In het debat van 25 maart over de incidentele suppletoire begroting en in de brief «Verslag van de informele LNV-raad en een overzicht van maatregelen in de landbouw, tuinbouw en visserij in verband met de Covid-19 crisis» heeft het kabinet gemeld voornemens te zijn om € 4 miljoen vrij te maken voor een incidentele subsidie aan de Vereniging Voedselbanken Nederland. Er vindt binnen beleidsartikel 2 een herschikking plaats van het instrument inkomensoverdrachten (bijstand zelfstandigen – de middelen voor de extra tijdelijke ondersteuning voor gevestigde ondernemers) naar het instrument subsidies (de subsidie voor Voedselbanken Nederland).

2.3 Artikel 6

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting (ISB) artikel 6 Ziekte en Zwangerschap (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting	Mutaties 2e ISB	Stand na 2e ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2020 incl. NvW en ISB			t+1	t+2	t+3	t+4
Verplichtingen:	11.738	13.000	24.738	0	0	0	0
Uitgaven:	11.981	13.000	24.981	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht	100,00%						
Inkomensoverdrachten	11.738	0	11.738	0	0	0	0
TAS	4.696	0	4.696	0	0	0	0
Ziekteverzekering (Caribisch Nederland)	3.442	0	3.442	0	0	0	0
OPS-voorzieningsfonds	3.600	0	3.600	0	0	0	0
Subsidies	243	13.000	13.243	0	0	0	0
Kanker en werken	243	0	243	0	0	0	0
Compensatie loonkosten en inkomstenverlies CN	0	13.000	13.000	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Tijdelijke subsidie compensatie loonkosten en inkomstenverlies Caribisch Nederland

Voor de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland wordt een bedrag van € 13 miljoen beschikbaar gesteld. Deze regeling is gericht op werkgevers, zelfstandig ondernemers en gewezen werknemers. Het bedrag van € 13 miljoen is een inschatting, die met veel onzekerheid is omgeven. Het bedrag wordt gedekt uit de € 10 miljard die eerder via de incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie ter beschikking zijn gesteld voor de subsidie-uitgaven en de uitvoeringskosten van de NOW en voor de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland. Dit betreffen middelen voor de eerste 3 maanden van de regeling. Nadere besluitvorming over de periode hierna volgt. Het budget zal in overeenstemming met die besluitvorming worden aangepast.

2.4 Artikel 7

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting (ISB) artikel 7 Kinderopvang (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting	Mutaties 2e ISB	Stand na 2e ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2020 incl. NvW en ISB			t+1	t+2	t+3	t+4
Verplichtingen:	3.461.212	175.000	3.636.212	0	0	0	0
Uitgaven:	3.461.212	175.000	3.636.212	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht	99,30%						
Inkomensoverdrachten	3.434.006	0	3.434.006	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	3.434.006	0	3.434.006	0	0	0	0
Subsidies	2.550	175.000	177.550	0	0	0	0
Kinderopvang	2.350	0	2.350	0	0	0	0
Subsidies Caribisch Nederland	200	0	200	0	0	0	0
Compensatie eigen bijdrage	0	175.000	175.000	0	0	0	0
Opdrachten	14.129	0	14.129	0	0	0	0
Opdrachten Caribisch Nederland	9.627	0	9.627	0	0	0	0
Overige opdrachten	4.502	0	4.502	0	0	0	0

	Stand ontwerp- begroting	Mutaties 2e ISB	Stand na 2e ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2020 incl. NvW en ISB			t+1	t+2	t+3	t+4
Bijdrage aan agentschappen	10.527	0	10.527	0	0	0	0
DUO	10.520	0	10.520	0	0	0	0
Justis	7	0	7	0	0	0	0
Ontvangsten	1.597.613	0	1.597.613	0	0	0	0
Werkgeversbijdrage kinderopvang	1.279.935	0	1.279.935	0	0	0	0
Ontvangsten overig	317.678	0	317.678	0	0	0	0

Toelichting

Subsidie compensatie eigen bijdrage kinderopvang

Het bedrag van € 175 miljoen heeft betrekking op de periode van 16 maart tot en met 28 april. Dit is de periode, waarvan nu bekend is, dat de kinderopvang gesloten is. Mocht deze periode verlengd worden dan stijgen de kosten evenredig mee. Indien de kinderopvang voor een lange periode gesloten blijft dan moet de situatie opnieuw bezien worden.

Het bedrag van € 175 miljoen bestaat grotendeels uit de compensatie van de eigen bijdrage voor kinderopvangtoeslaggebruikers en de gemeentelijke doelgroep (VVE, peuters, SMI). Daarnaast is rekening gehouden met uitvoeringskosten. Deze compensatie volgt uit de kamerbrief noodmaatregelen in verband met Covid-19.

Bij het opstellen van de beschikking voor het verstrekken van de bijzondere uitkering op basis van de wet FIN BES (art.92 lid 2 sub c) is gebleken dat de omschrijving in de memorie van toelichting in de begroting 2020 van SZW niet toereikend was. Om tot uitbetaling te kunnen overgaan dienen de maximaal uit te keren bedragen per eiland in de memorie van toelichting van een begrotingswet te worden vermeld. De eilanden kunnen in het kader van het versterken van de kinderopvang in Caribisch Nederland pas op basis van een formele beschikking uitgaven doen. Door gebruik te maken van deze incidentele supplettoire begrotingswet kunnen betalingen nu in gang worden gezet. Het maximaal beschikbare budget voor Bonaire is \$ 5.580.000, voor St. Eustatius \$ 2.020.000 en voor Saba \$ 945.000. De middelen waren al in de begroting 2020 artikel 7 opgenomen.

2.5 Artikel 99

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele supplettoire begroting artikel 99 Nominaal en onvoorzien (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting	Mutaties 2e ISB	Stand na 2e ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2020 incl. NvW en ISB			t+1	t+2	t+3	t+4
Verplichtingen:	185.573	451.000	636.573	0	0	0	0
Uitgaven:	185.573	451.000	636.573	0	0	0	0
Overige beleidsuitgaven	185.573	451.000	636.573	0	0	0	0
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	185.573	451.000	636.573	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Uitvoeringskosten SZW tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud (NOW)

In de incidentele suppletoire begroting inzake noodpakket banen en economie d.d. 18 maart 2020 is € 10 miljard beschikbaar gesteld voor de subsidie-uitgaven en de uitvoeringskosten van de NOW en voor de tijdelijke subsidieregeling loonkosten en inkomensverlies Caribisch Nederland. In de brief «Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid» is het kabinet voornemens om binnen het bedrag van € 10 miljard een reservering te maken van cumulatief € 450 miljoen voor de uitvoeringskosten van de NOW. Dit betreft de middelen voor de uitvoeringskosten van de NOW voor zowel UWV en SZW (onder andere voor het uitvoeren van de NOW, zowel aanvraagproces, uitbetalen als controle en de extra kosten die gemoeid waren met de Werktijdverkortingskorting). Op een later moment wordt een nadere uitsplitsing van de uitvoeringskosten gedaan over de betreffende jaren.

Overboeking openbare lichamen Caribisch Nederland

Daarnaast wordt er € 1 miljoen, van de genoemde € 10 miljard, gereserveerd voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De middelen zijn bedoeld om de gevolgen van de coronacrisis in de eerste 3 maanden te helpen opvangen. Eventuele verlenging is afhankelijk van de ontwikkeling van de situatie in Caribisch Nederland.